

V Praze dne 12. srpna 1968

PŘÍSNĚ TAJNÉ!

NÁRODNÍ ARCHIV
ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ
Důvod: PIV 6/121-414/44
PhDr. Alena Nosková
Datum: 20.07. Podpis: 624

Z P R Á V A

V I. pololetí 1968 byla pracovníky 2. oddělení věnována operativní pozornost především kategorii vízových cizinců - Američanům, přijíždějícím ve zvýšené míře do ČSSR, a to těm osobám, ke kterým byly z různých pramenů získány poznatky, že jde o osoby se v vztahem na americkou rozvědku.

Tak kupř. od 1. ledna 1968 do současné doby přijelo do ČSSR celkem 52 USA diplomatů, akreditovaných v sousedních státech, z nich pak

11 diplomatů přijelo do ČSSR služebně s délkou pobytu 5 až 17 dní,

25 diplomatů projelo ČSSR tranzitem - délka pobytu 24 hod.,

16 diplomatů soukromě s délkou pobytu 3 až 7 dní.

Tranzitních průjezdů používají američtí diplomaté zejména z PLR - 11 případů, SSSR - 5 případů, NSR - 4 případy, MLR - 4 případy, Rakousko - 1 případ. Z nich pak, jako např.

KRISTULA Michael - akreditovaný v PLR
MATSON Hugo - " v SSSR

MATTHEWS Gary - akreditovaný v PLR
LINDER Hugo - " v PLR

použili průjezdu přes území ČSSR v několika případech.

Rovněž na AVV v Praze přijíždí v poslední době řada zajímavých USA státních příslušníků - pracovníků Stádu, různých vědeckých institucí, novinářů apod., kterým je ze strany pracovníků AVV věnována mimořádná pozornost a jsou zjišťovány poznatky o snaze pracovníků AVV napojovat tyto osoby na význačné osobnosti našeho politického, kulturního i hospodářského života.

Rozpracováním některých vyčleněných osob z těchto kategorií VC v průběhu I. pololetí byly získány poznatky operativního charakteru ukazující na to, že za příjezdy těchto osob do ČSSR možno hledat činnost USA rozvědky.

Například

- FARREL Robert Barry, nar. 1. 9. 1925 Otava, kanadský stát. příslušník, profesor North Western University, Illinois -USA, bytem 1834 Sheridan Evanston - Illinois - USA.

Jmenovaný přijel do ČSSR dne 31. 3. 1968 s cílem účasti na konferenci "Člověk a společnost ve vědeckotechnické revoluci" konané v Mariánských Lázních od 7. 4. 1968. Ubytován byl v hotelu Palace v Praze.

Na FARRELA byl dne 4. 4. 1968 zaveden pozorovací svazek č. 26135 pod heslem "PROFESOR" pro podezření ze zpravodajské činnosti.

K osobě FARRELA byly získány tyto poznatky:

Z archivních materiálů I. správy MV č. AS-6734 akce "PROFESOR" bylo zjištěno, že jmenovaný byl předmětem jejich zájmů od r. 1959, kdy působil jako Direktor of Undergraduate Studies Department of Political

Sciences. Toto oddělení se zabývá zahraničně politickými otázkami a otázkami organizace státní zprávy různých zemí podle oblastí. FARREL zodpovídá za úsek socialistických zemí včetně ČSSR. Z titulu své funkce se snažil maximálně navazovat styky s čs. vědci, a to jak za pobytu těchto osob v USA, tak za jeho návštěv v ČSSR /do ČSSR jezdí od roku 1960 pravidelně/.

Podle citovaných materiálů I. SMV byl kontakt a jeho rozpracování s cílem využití v roce 1960 přerušeno, protože nebyla vyloučena možnost provokace z jeho strany a podezření, že FARREL je orgánem nebo agentem US zpravodajské služby. FARREL se nijak netajil tím, že přednáší ve zpravodajských vojenských kursech, kde jsou připravováni rozvědčící pro činnost v socialistických zemích.

V r. 1960 se přihlásil na KS MV Praha jistý Fredi LEITNER, nar. 23. 4. 1933, který uvedl, že viděl na Václavském nám. v Praze Američana, kterého potkal v r. 1957 nebo 1958 v Chamu - v NSR, jak vychází z úřadovny CIC. Po předložení fotografie poznal a do protokolu o zjištění totožnosti uvedl, že se jedná o FARRELA, který v té době byl skutečně v Praze. Předpříjezdem FARRELA do ČSSR oznámili maďarští soudruzi, že jmenovaný při své návštěvě v Budapešti navázal styky s mnoha maďarskými ekonomy a sociology. Dále sdělili, že má v Maďarsku plnit dosud nezjištěné úkoly.

Tyto poznatky, vedle některých dalších dílčích poznatků o osobě FARRELA i jeho stycích z řad čs. občanů, jsou podkladem rozpracování jmenovaného pro podezření ze špionáže ve prospěch americké rozvědky.

Jmenovaný přijel do ČSSR dne 31. 3. 1968 a ubytoval se v hotelu Palace v Praze. Autobusem pak odjel do Mariánských Lázní, kde se od 3. 4. 1968 konala shora uvedená konference.

V průběhu konference se setkal s několika čs. vědeckými pracovníky, z nichž nejzajímavější byl ing. NEKOLA Jiří, nar. 1. 5. 1929, bytem Praha 10, Novostrašnická 1201/54, zaměstnán v ČSAV v Praze. FARREL dne 5. 4. 1968 odjel s NEKOLOU za obec Kladská, kde asi 500 m zaparkovali auto a asi hodinu se procházeli lesem. NEKOLA pak FARRELA odvezl do Mar. Lázní a sám odjel do Prahy. Následující den se znovu sešli na banketu pořádaném v hotelu Golf. Zajímavé na tom je, že když odjížděli o den později všichni do Prahy, FARREL si NEKOLY nevšiml přesto, že se společně pohybovali ve vzájemné blízkosti. Tím vzniklo podezření, že mezi FARRELEM a NEKOLOU došlo ke konspirativnímu styku.

V průběhu svého pobytu v Praze uskutečnil FARREL řadu styků s vědeckými pracovníky z různých ústavů ČSAV, ÚMPE a MZV. Přesto, že je kanadským státním příslušníkem, byl častým návštěvníkem amerického zastupitelského úřadu v Praze, kde se ponejvíce stýkal s BURGESSEM a GARRISONEM. Skutečnost, že pro FARRELA uspořádal oběd BURGESS, bezpochyby rezident americké rozvědky legalizovaný na ZÚ v Praze, dokazuje, že FARREL je známou osobou v těchto kruzích. Na tento oběd byli pozváni také vědečtí pracovníci dr. LEVČÍK a dr. KLEIN z ČSAV, prof. SOJÁK, dr. KRÁTKÝ z ÚMPE a CHROBOK z MZV. Po tomto obědě odešel FARREL s CHROBKEM a KRÁTKÝM do vinárny Jadran, kde FARREL ukazoval seznam jmen a funkcí různých osobností v ČSSR, který údajně vydala CIA /seznam byl neúplný a nepřesný/. V podnapilém stavu FARREL mimo jiné často hovořil o svých stycích s CIA a FBI. Podle jeho slov se na něho pracovníci CIA několikrát obrátili, což vždy odmítl, obáváje se kompromitace. Pokud jde o styk s FBI, sdělil, že tento styk je nutný pro něho, jako pro cizího státního příslušníka, aby neměl potíže a neztratil přístup do vládních institucí. Údajně se stýká se svým ŘO z FBI jednou za měsíc.

FARREL se zajímal o analytické pracoviště MZV, kde pracuje CHROBOK a nabídl se k zaslání jakéhokoliv potřebného materiálu. V případě, že by šlo o nějakou citlivou věc, nemá CHROBOK psát přímo jemu, ale přes náš ZÚ ve Washingtonu prostřednictvím s. PAŽICKÉHO nebo s. DUDY.

Den před svým odjezdem z ČSSR, tj. 13. 4. 1968 v odpoledních hodinách navštívil kavárnu Mánes, kde se sešel s mužem, ve kterém byl zjištěn Ivan SVITÁK, nar. 10. 10. 1925, pracovník Filosofického ústavu ČSAV. V průběhu setkání se živě bavili a FARREL si dělal poznámky na ubrousek, který před odchodem zasunul do kapsy. Při této příležitosti vyjmul z kapsy kartičku, kterou mu ukazoval /na kartičce byl pravděpodobně seznam osob/.

K SVITÁKOVI nutno uvést, že v roce 1964 byl navštíven americkým státním příslušníkem prof. Georgem KLINE z Kolumbijské university, který je rovněž rozpracován pro podezření ze špionáže ve prospěch americké rozvědky /podle poznatků sovětských přátel jde o kádrového rozvědčíka, který v době pobytu v SSSR vyvíjel podezřelou činnost/.

Na základě získaných poznatků o jeho osobě a po jejich zhodnocení je prováděno nadále rozpracování FARRELA, jakož i osob z řad čs. občanů, kteří s ním přišli do styku a jsou zpravodajsky zajímaví.

- BYROADE Henry A., nar. 24. 7. 1913 Indiana, zaměstnán State Departement - USA, t. č. jako velvyslanec v Barmě.

Do ČSSR přijel dne 15. 6. 1968 se svou manželkou Jitkou, roz. DONDOVOU a dcerou na návštěvu rodičů manželky - rodiny DONDOVÉ, bytem Praha 1, Smečky 27.

V průběhu návštěvy ČSSR byl ubytován v hotelu Jalta. Pravidelně navštěvoval společně s manželkou své příbuzné. Používal vypůjčené auto z půjčovny, jednalo se o světlezelené MB 1000 SPZ ABA 67-93. S tímto vozem cestoval jak po Praze, tak okolí. Stýkal se převážně s příbuznými ze strany své manželky. V průběhu návštěvy ČSSR navštívil také Brno, kde bydlí dědeček jeho manželky.

BYROADE Henry A. byl dříve podtajemníkem pro Střední východ. Scestoval celý Střední a Blízký východ a Severní Afriku. Později se stal velvyslancem v Barmě, kam byl jmenován bývalým prezidentem KENNEDYEM, k němuž měl velmi dobrý vztah. KENNEDY mu také umožnil sňatek s jeho nynější manželkou /normálně je nemožné, aby se úředník State Departmentu oženil s příslušnicí východního bloku/. Smrt KENNEDYHO otrásla jeho postavením a v současné době není již tak exponovaný.

Za 2. světové války byl nejmladším generálem US armády. Byl pokládán za odborníka americké špionáže, jakož i diplomatické činnosti v této oblasti. Podle poznatků sovětské zpravodajské služby se má BYROADE i v současné době zabývat zpravodajskou činností /na základě dostatečné dokumentace chtěli provést jeho kompromitaci - od toho bylo upuštěno pro zájem I. správy MV/.

Po dobu návštěvy ČSSR nebyly k němu zjištěny závadové poznatky. Důvěrnou cestou bylo však zjištěno, že jeho manželka se před známými vyjádřila, že manžel po návratu ze služební cesty, ač nemocen, dostal pokyn odjet ihned do ČSSR. Za pobytu v Praze byl pod neustálou kontrolou a jsou zaevidovány všechny jeho styky. V Brně nebyl pod kontrolou od 20. - 25. 6. 1968, kdy přijel do Prahy.

Manželka jmenovaného byla rozpracována I. správou MV pro využití potřeb I. SMV. Dle poznatků se jedná

o ctižádostivou ženu, která má zájem vyniknout ve společnosti. Rozpracování bylo ukončeno v r. 1967, kdy došlo k dekonspiraci - proval při sledování.

Přesto, že dosud nebyly na jmenovaného získány materiály zpravodajského charakteru, dá se předpokládat vzhledem k jeho profesi, že jeho cesta do ČSSR byla motivována státními zájmy pod krytím soukromé návštěvy.

- CAMPELL John C., nar. 8. 10. 1911 v New Yorku, americký st. příslušník, nástupce BRZEZINSKÉHO ve funkci poradce USA presidenta JOHNSONA, pracovník USA St. departmentu, bytem 2408 EYE Street, Washington, D. C. USA.

Jmenovaný přijel do ČSSR dne 1. 7. 1968 ve 12.hod. na ruzyňské letiště. Jako důvod své cesty do ČSSR uvádí oficiální jednání s AVV v Praze. CAMPELL byl hostem velvyslaneckého rady AVV v Praze BAKERA:

V době od 11 do 12. 30 hod. dne 2. 7. 68 jednal CAMPELL v redakci Svobodného slova s redaktorem PAVLISEM, který je členem ÚV Čs. strany socialistické. Rozhovoru byl také přítomen redaktor téhož listu z Brna MATES nebo MACEK. CAMPELL se v rozhovoru s PAVLISEM zajímal o nejrůznější politické otázky, jako například:

- jestli je čs. strana socialistická pro DUBČEKA nebo proti němu,
- o nezávislost ostatních politických stran v ČSSR,
- o otázku pojetí NF a situaci v NF,
- o federalizaci,
- jaká je možnost, že by SSSR mohl provést intervenci.

PAVLIS v tomto rozhovoru prohlásil, že intervence ze strany SSSR v ČSSR je nepravděpodobná. V dalším uvedl, že Čs. strana socialistická bude usilovat o to, aby mohla formovat svůj program a stát se silou nátlaku na KSČ, aby tak proces demokratizace pokračoval kupředu.

Na otázku CAMPELLA, jak si nadále představují svoji činnost jako politické strany, PAVLIS odpověděl, že chtějí v první řadě zvýšit členskou základnu, zvýšit náklad tisku, od září t. r. vydávat svůj vlastní týdeník a v NF dosáhnout stejnou situaci jako KSČ. Podařilo se, že toto není možno dosáhnout najednou. CAMPPELL se v dalším zajímal o to, jak je to se socialistickou stranou na Slovensku. PAVLIS sdělil, že neexistuje. Jako příbuznou stranu uvedl Stranu obrody na Slovensku. V této souvislosti prohlásil, že v nejbližší době bude uskutečněna schůzka, která bude mít za cíl sblížit obě strany pro budoucí politickou činnost. MACEK v této souvislosti projevil názor, že Slovensko zpožďuje demokratizační proces. Slovinci údajně chtějí napřed federalizaci a teprve potom demokratizaci.

PAVLIS a MATES /MACEK/ zdůrazňovali, že Čs. strana socialistická přestala být pákou KSČ, že však má svoje problémy s vlastními konzervativními silami, které představují členové, kteří za pomoci KSČ zastávali důležité funkce ve vládních úřadech. Tyto osoby mají strach, že o toto postavení nyní přijdou.

V závěru tohoto jednání nabídl PAVLIS CAMPELOVI, že zavolá hlavního redaktora zahraničního zpravodajství za účelem interview pro Svobodné slovo. CAMPPELL tuto nabídku odmítl s tím, že jeho postavení mu to nedovoluje. V této souvislosti předal PAVLISOVI pozvánku na večeři na AVV, kterou téhož dne pořádal velvyslanec-ký rada AVV BAKER. PAVLIS toto pozvání odmítl s tím, že má důležitou schůzku s předsedou Čs. strany socialistické.

Ještě téhož dne ve 13 hod. měl CAMPPELL jednání s KOTYKEM na Institutu mezinárodních vztahů a ve 14 hod. s PELIKÁNEM na Gorkého náměstí. Zda se jednalo o ředitele Čs. televize, nebylo zjištěno.

CAMPPELL má opět přijet do ČSSR na podzim 1968.

- PELL Claiborne, nar. 22. 11. 1918, člen amerického kongresu - senátor.

Claiborne PELL přijel dne 2. 7. 1968 do Prahy na oficiální návštěvu AVV v Praze v doprovodu pracovníka zahraničního výboru senátu Kongresu LÖVENSTEINA.

K osobě Claiborne PELLA bylo zjištěno, že působil v CSSR od 27. 8. 1946 ve funkci III. tajemníka na AVV v Praze a ve funkci vicekonzula na US generálním konzulátě v Bratislavě. V archivu KS SNB Brno se pod č. 19161 ke jmenovanému nacházejí poznatky, že PELL v době působení v Bratislavě vybudoval menší špionážní síť, pomocí níž si chtěl opatřovat zprávy o poměrech v armádě, na poverenictvu vnitra, o poměrech v sovětských vojenských útvech o jejich důstojnících, o dopravě vojenského materiálu apod. Spolupracovníkem C. PELLA měl být jistý BLÁHA /bližší není uvedeno/. V archivu se dále nachází výpis z protokolu sepsaného bez udání data s dr. Fedorem THURZOU /bližší data neuvedena/, býv. přednostou Nejvyššího kontrolního dvora v Bratislavě, který byl organizátorem protibolševického bloku na Slovensku /odhaleného v březnu 1948/.

THURZO v protokolu vypovídá, že se s PELLEM seznámil v listopadu 1947, při čemž se vzájemně informovali o svých nepřátelských záměrech vůči SSSR a že je třeba všemi prostředky bojovat proti tomu, aby - ČSR a zejména Slovensko, které má hranici se SSSR se dostalo pod vliv SSSR, dále spolu rozebírali strategické otázky proti dalšímu pronikání SSSR do Evropy.

Na základě zjištěných poznatků byla k osobě C. PELLA učiněna některá agenturně operativní opatření s cílem kontroly jeho pohybu v ČSSR. Operativní kontrolou jmenovaného byly získány poznatky, že se snaží navazovat styky s našimi občany. C. PELL požádal našeho spolupracovníka "MILU" o sjednání schůzky s dr. Richardem

SLÁNSKÝM, profesorem University 17. listopadu a s Josefem TICHÝM, pracovníkem tiskového oddělení ÚV KSČ. Při sjednání schůzky profesor SLÁNSKÝ prohlásil, že jmenovaného nezná a rezervoval si pro něho pouze 15 minut. Setkání bylo dojednáno na 5. 7. v dopoledních hodinách na rektorátu uvedené university. V případě sjednání schůzky s Josefem TICHÝM byl spolupracovník upozorněn, že má připomenout Rhode Island v USA. Spolupracovník telefonicky dostihl na ÚV KSČ TICHEHO, který při vyřizování vzkazu prohlásil, že PELLA nezná, ale když mu "MÍLA" připomenu Rhode Island, tak připustil, že jej mohl tam vidět. Při sjednávání místa schůzky bylo na TICHÉM patrné, že by byl nerad, kdyby ho PELL navštívil v budově ÚV KSČ. Závěrem bylo dohodnuto, že TICHÝ, který je pozván na recepci pořádanou americkým velvyslancem dne 4. 7. 1968, bude zde mít možnost se s PELLEM setkat, případně dohodnout termín schůzky. Spolupracovník "MÍLA" byl dále požádán o zprostředkování telefonního spojení s pí SVETECKOU z Košic a napsání charakteristik šéfredaktora ŠVESTKY a LIEHMA pro senátora C. PELLA.

Prověrkou Josefa TICHEHO bylo zjištěno, že se jedná o spolupracovníka 4. odboru II. S-HS StB, krycí jméno "WERNER". Vzhledem k uváděnému poznávacímu heslu Rhode Island bylo zjišťováno, zda "WERNER" byl v USA, případně kde mohlo dojít ke styku jmenovaného se senátorem PELLEM. V této souvislosti bylo zjištěno, že "WERNER" byl účastníkem Mezinárodního novinářského semináře pořádaného Stádem a University State of Indiana v USA od 10. 9. 1967 do 13. 1. 1968. "WERNER" ke svému pobytu v USA předal zprávu o průběhu pobytu v USA, návštěvě jednotlivých redakcí, o stycích, které tam navázal. Ve zprávě mj. uvádí, že byl na praxi v redakci deníku PROVIDENCE JOURNAL, Rhode Island a uvádí i osoby, se

kterými se zde setkal. Přestože, jak uvádíme, je zpráva, kterou "WERNER" předal, velmi obsáhlá, není nikde uváděno kde, případně při jaké příležitosti se "WERNER" seznámil se senátorem PELLEM.

Nezávisle na uvedených skutečnostech předal spolupracovník "LOK" k osobě TICHÉHO tyto poznatky:

V sobotu, dne 13. 7. 1968 přišel do blízkosti spolupracovníkovy chaty na Libřici TICHÝ, pracovník tiskového oddělení ÚV KSČ. Zde došlo k náhodnému setkání s manželkou spolupracovníka, která se s TICHÝM zná řadu let, kdy byl redaktorem Obrany lidu a Mladé fronty. "LOK" byl svoji manželkou TICHÉMU představen a vedli spolu delší přátelskou diskusi. Během rozhovoru mj. TICHÝ "LOKOVI" sdělil, že právě uplynulý týden do 13. 7. 68 byl pro republiku velmi těžký, neboť se rozhodovalo, zda budeme okupováni vojsky Varšavské smlouvy či nikoliv. Příští týden bude již lepší, ale stále toto nebezpečí trvá. Další poznatky, které TICHÝ "LOKOVI" sdělil, se týkaly šéfredaktora RP ŠVESTKY, který je údajně na pokraji nervového zhroucení. V redakci RP je proti němu velká vlna odporu a je požadován jeho odchod. "LOK" od manželky zjistil, že TICHÝ zakoupil také letos na jaře chatu na Libřici, asi 50 m od chaty spolupracovníka. Dle sdělení "LOKA" projevoval se TICHÝ při styku jako velice slušný, až přehnaně zdvořilý.

K osobě spolupracovníka "LOKA" uvádíme:

Spolupracovník "LOK" je od roku 1961 v rámci zpravodajské hry "SPARTA" napojen na rezidenturu americké rozvědky ve Vídni. Od roku 1965 předával zprávy, které pro americkou rozvědku "získává" od pracovníka aparátu ÚV KULHÁNKA. Ve skutečnosti se s KULHÁNKEM za dobu 3 let viděl 2x. Dle poslední zprávy, kterou "LOK" získal od

manželky KULHÁNKA, má tento z ÚV KSČ odejít, čímž by došlo ke "ztrátě" zdroje zpráv /tento fakt není emerické rozvědce dosud znám/.

V roce 1966 byl spolupracovník "LOK" požádán americkou rozvědkou o zpracování podobného plánu místa jeho chaty na Libřici, kde došlo ke styku s TICHÝM. Přestože může jít o shodu náhod, je velmi zajímavé, že TICHÝ zakoupil chatu v blízkosti chaty spolupracovníka "LOKA" že při prvním setkání sdělil spolupracovníkovi takové skutečnosti, které americkou rozvědku zajímají /informace, které nejsou nikde veřejně publikovány/.

V programu cesty po ČSSR, který byl pro PELLA a LÖVENSTEINA vypracován 2. tajemníkem AVV v Praze BLACKEM, došlo proti původnímu návrhu ke změně. Původně měl PELL dne 5. 7. 1968 odletět do Košic a odtud dne 7. 7. 68 opět letadlem do Bratislavy. Změna programu spočívala v tom, že z Košic jeli autem do Užhorodu, vraceli se zpět do Košic a teprve potom do Bratislavy. Po celou dobu cesty do Košic, Užhorodu a Bratislavy byli PELL a LÖVENSTEIN doprovázeni 2. tajemníkem AVV SKOUGEM.

Po dobu pobytu v Košicích byly uvedené osoby pod kontrolou spolupracovníka "SERŽANTA" /viz příloženou zprávu spol. "SERŽANTA"/. Kromě tohoto byla na kontrolu PELLA nasazena sledovací skupina, kterou bylo zjištěno, že C. PELL obdržel dopis, který pro něho zanechal na recepci hotelu Slovan /uvedené osoby zde byly ubytovány/ čs. státní občan Alois SVETELSKÝ, nar. 17. 7. 1898. Manželka jmenovaného Katarina SVETELSKÁ, roz RUDŇANSKÁ, pracovala jako zdravotní sestra v kojeneckém ústavu v Remeckých Hamrech, okr. Michalovce. Tento ústav byl zřízen v zámku, jehož vlastníci bývala grófka WANDBILTOVÁ - SZČENOVÁ, která v době 2. světové války emigrovala do USA. V letech 1946-48 navštěvovali uvedený zámek pracovníci

USA generálního konzulátu v Bratislavě. V jednom případě je ověřeno, že tento zámek v uvedené době též navštívil PELL, z čehož je možno usuzovat, že SVETELSKÁ se z této doby zná s C. PELLEM.

Dne 6. 7. 1968 vyjela uvedená společnost autem SPZ DD-20-88 z Košic, kde navštívili zmíněný zámek. Po krátkém přerušení pokračovali v cestě do Užhorodu. Při přechodu hranice na sovětské OPK došlo k události, pro kterou C. PELL učinil velmi ostrou výtku LÖWENSTEINOVÍ. Sovětští pohraničníci zabavili k prohlídce příruční aktovku, kterou dle spolupracovníka "SERŽANTA" velmi pečlivě střežil LÖWENSTEIN, neustále ji nosil s sebou a nedal ji z ruky. (Celá událost je podrobně ve zprávě "SERŽANTA").

V Užhorodu poobědvali a po obědě C. PELL odešel a asi jednu hodinu se pohyboval po městě bez kontroly, taktéž LÖWENSTEIN a SKOUG si odešli něco nakoupit. Do ČSSR se vrátili zhruba asi po 3 hodinách.

Dne 7. 7. 68 odletěli PELL, LÖWENSTEIN a SKOUG letadlem do Bratislavy, kde je na letišti očekával Erich RONDHOUE, zaměstnanec AVV ve Vídni. V Bratislavě byla též učiněna patřičná operativní opatření. C. PELL v Bratislavě nenavázal žádný styk a pohyboval se většinou ve společnosti uvedených osob. V Bratislavě se PELL zdržel do 18. 10 hod. a potom odjel spolu s LÖWENSTEINEM a Erikem RONDHOUEM přes OPK Petržalka do Rakouska.

Vzhledem k našemu operativnímu zájmu o C. PELLA doporučuji požádat přátele o předání poznatků získaných při provádění pasové kontroly jmenovaného při přechodu sovětských hranic. Osobně o předání poznatků požádal s. Rippl s. "P".

- JANČÍK Stanislav, ing. nar. 13. 1. 1914 Přerov, české národnosti, čs. uprchlík, t. č. USA st. příslušník, bytem 2511 SO. Hamlin Ave, Chicago, Illinois - USA; akce "JANOVSKÝ".

Rozpracován na základě podezření, že do ČSSR přijel na pokyn americké rozvědky.

JANČÍK absolvoval obchodní školu v Prostějově a v roce 1937 ukončil vysokou školu obchodní jako komerční inženýr. V době okupace působil jako profesor na obchodní akademii v Táboře. V roce 1942-45 byl vedoucím firmy Comeriál v Praze. Majitelem této firmy byl jeho tchán. Později se stal majitelem této firmy až do poloviny r. 1949. Současně byl zástupcem švýcarské firmy Primas v Curychu a zástupcem sovětského "Vojentorgu", tj. vojenské nákupní mise, která měla na starosti zásobování sovětských okupačních armád v Německu a Rakousku. K provozování této činnosti obdržel cestovní pas a sovětské vízum. V této souvislosti byl několikrát legálně i nelegálně v Německu. K nákupu zboží používal jugoslávských státních příslušníků, kteří za války do Německa byli odvezeni. Tuto činnost provozoval až do konce roku 1948, kdy byl na příkaz JUDr. FISCHLA zatčen pro důchodkové podvody a nelegální obchod s markami. Z vazby byl po 3 měsících propuštěn, aniž byl^{od} souzen. Koncem roku 1949 byl znovu zatčen Státní bezpečností pro styky s jugoslávskými pašeráky. Propuštěn byl z vazby v srpnu 1950 a nastoupil práci jako stavební dělník. V červnu 1951 byl zatčen orgány kriminálky při prodeji švýcarských náramkových hodinek. Z vazby byl propuštěn v polovině července 1951.

Dne 23. 7. 1951 byl získán ke spolupráci s orgány StB na základě zjištěných styků s jugoslávskými pašeráky Jurou BEKAVCEM a Mate SEKELEUEM. Agenturní styk

s JANČÍKEM trval do 14. 10. 1951, kdy se na schůzku nedostavil. Šetřením bylo zjištěno, že ilegálně uprchl do zahraničí.

V archivu I. správy MV v archivním svazku č. 20056 se nachází zpráva k osobě Vratislava ZAHRADNÍČKA, nar. 7. 10. 1921 v Praze - agenta MIS ve Vídni, který používal krycí jména: "GEORG _ SCHLEIS - SERAFINSKÝ - GARON - GAMLER - FILIP - ZAHRÁDKA"; v této souhrnné zprávě ze dne 21. 10. 1952 jsou na stranách 12, 13 a 33 uvedeny poznatky k osobě Stanislava JANČÍKA. V této zprávě je v podstatě uvedeno, že na úřadovnu americké rozvědky MIS ve Vídni III, Dupontegasse 5, přivedl v listopadu 1951 agent SERAFINSKÝ a ŠOLJAK jistého Stanislava JANČÍKA, Marii HOŘČIČKOVOU, jakéhosi lékaře a jednoho Jugoslávce, který byl stavitelem a architektem na Moravě. Všichni uvedení byli předáni k výsledku orgánům americké rozvědky CIC. Nejzajímavější po zpravodajské stránce se jevil u výsledku ing. Stanislav JANČÍK a HOŘČIČKOVÁ, kteří u výsledku uvedli, že byli čs. ministerstvem bezpečnosti pod donucením zavázáni ke spolupráci. JANČÍK uvedl, že již v roce 1948 pracoval pro čs. vojenskou tajnou službu a po roce 1945 byl zaměstnán na MNO pod generálem REICINEM. JANČÍK po příchodu do zahraničí bydlel společně s Marií HOŘČIČKOVOU v Bregenzu, Badenhoferstrasse bei Rein. Pokoušel se prodávat teploměry a chemické sklo, které podlouzně vyvezl v roce 1949 na základě falešných povolení z ČSR do Švýcarska za pomoci transportní firmy SCHEN-Cürich. Ve zprávě je dále uvedeno, že JANČÍK mimo obchody pracuje pro americkou zpravodajskou službu CIC a zná se dobře se SAHELIM.

V současné době žije inž. JANČÍK Stanislav v USA na adrese 2511 SO. Hamlin Ave Chicago, Illinois, zaměstnán je u fy Real Estate a Business MGR.

Do ČSSR přiletěl letadlem z USA do Prahy - Ruzyně dne 5. 6. 1968 za účelem návštěvy své matky Anežky JANČÍKOVÉ, bytem Přerov, Malé Novosady č. 9. Z Prahy -Ruzyně odletěl letadlem do USA ráno dne 24. 6. 1968.

Dne 6. 6. 68 sdělil bývalý spolužák JANČÍKA, bývalý plk. inž. Adolf OPLETAL, že se na letišti sešel se jmenovaným JANČÍKEM, který do ČSSR přijel na pozvání K-231. JANČÍK byl na letišti očekáván bývalou manželkou, bratrem z Přerova, bratrem jeho nynější ženy a inženýrem VORÍŠKEM z Českých Budějovic, který byl v roce 1950 zatčen společně s JANČÍKEM v souvislosti s jugoslávskými pašeráky.

Provedeným opatřením bylo zjištěno, že JANČÍK se v ČSSR ubytoval u svých rodičů v Přerově. Ve styku s našimi občany vystupoval jako americký občan, který v USA zastává funkci předsedy sociálního odboru Čs. národní rady v USA a z tohoto postavení má dokonalý přehled o ČSSR a čs. emigrantech v USA. Ve styku s čs. občany prováděl proamerickou propagandu.

Ke své cestě do ČSSR JANČÍK uvedl, že přivezl větší částku dolarů v šecích, jako podporu K-231. Dle poznatků získaných OSTB Přerov jeho cesta do ČSSR měla také za cíl prověřit různé nesrovnalosti ve vedení K-231 a podle situace podporu teprve vyplatit. Tímto úkolem byl pověřen Čs. národní radou v USA, kterou byly peníze pro K-231 poukázány. V této souvislosti sdělil, že v rozhovoru s některými členy K-231 zjistil, že v tomto klubu se nachází převážná část různých elementů, trestaných pro kriminální delikty. Při jednání s představiteli K-231 dal JANČÍK údajně podmínku, že pokud ze svých řad neodstraní tyto elementy, nemohou finanční podporu očekávat. Proto také K-231 dosud žádné peníze nepředal. Sledováním bylo zjištěno, že dne 21. 6. 1968 zašel do domu č. 17 na Karlově nám., kde se nachází

sekretariát K-231, kde se zdržel od 10. 15 do 12. 05 hod. JANČÍK se sám řadí mezi řádné členy K-231, protože byl dvakrát před útekem do zahraničí zatčen a vězněn v Ruzyni.

Svůj pobyt v Praze dále zdůvodňoval politicko - hospodářskými rozhovory s nejmenovanými osobami. Dne 16. 6. 1968 se zúčastnil abiturientského večírku v Prostějově, kde se sešel s bývalými spolužáky. Kromě Prostějova navštívil Brno, kde hovořil s bývalým generálem a dalšími nezjištěnými osobami. Dále navštívil neznámé osoby v Opavě a Gottwaldově. V Přerově na MěNV jednal s Františkem ADOLFEM, kde projednával koupi poloviny činžáku na Horním náměstí pro rodiče a rodinný dům pro bratra Miroslava v Hlubočkách. Kromě zaplacení dal JANČÍK majitelům značnou úplatu. Před odjezdem z Přerova pořádal na rozloučenou večírek, na který pozval také některé pracovníky MěNV, které hostil. Před funkcionáři MěNV hovořil, že do ČSSR nepřišel dělat špionáž, protože to nemá zapotřebí, neboť v USA je dostatečně zabezpečen a manželka má módní salón.

Z Přerova odejel k švagrovi Ladislavu VIŠNAROVÍ, nar. 19. 5. 1925 Žeretice, směnového mistra Agrostroje, bytem Robousy 123, okr. Nový Jičín. Po celou dobu pobytu v ČSSR používal jeho osobního vozu zn. Cortina SPZ JC-42-52, s kterým také v jeho společnosti přijel 20. 6. 1968 do Prahy. V Praze dle neověřených poznatků OStB Přerov se měl sejít s Evženem ERBANEM, dr. KLEZLEM a dr. ZELENKOU.

V Praze se ubytoval u Jana BARTUŇKA, v Praze 1, Štěpánská 18. Setkal se s Dominikem KRÁTKÝM, nar. 12. 2. 1914, bytem Praha, Jeremenkova 381, Adolfem OPLETALEM, bytem Praha 6, Zvonická 4, ing. Josefem BARÁKEM, nar. 1914 ve Vídni, bytem Praha-Vinohrady,

Šmilovského 1244/3. který dojíždí služebně do zahraničí, a s kterým se JANČÍK údajně setkal v Anglii již před svým příjezdem do ČSSR.

Ze zpravodajského hlediska se z dosud zjištěných styků jako nejzajímavější jeví:

Styk s představiteli K-231, dále styk s býv. generálem RAKOVČÍKEM v Brně a Zdeňkem ŽÁRSKÝM, nar. 18. 2. 1912 Kroměříž, bytem Kroměříž, Gorkého č. 266, který byl po roce 1945 orgánem generálního štábu Čs. armády, v roce 1949 byl v akci "ŠERÍK" zatčen a odsouzen na 25 let pro trestný čin velezrady a vyzvědačství ve spojení s anglickou rozvědkou. ŽÁRSKÝ má v současné době vztah k rozpracované akci "HAVRAN", ve které je OStB "roměříž rozpracován ŘO americké rozvědky Ferdinand ŠEDA.

V květnu 1969 bude vedením nynější Ekonomické školy v Prostějově organizován sjezd všech bývalých absolventů bývalé obchodní akademie v Prostějově. Účast na tomto sjezdu přislíbil také inž. Stanislav JANČÍK.

- CHEVJON Dan, dříve Jindřich CHOBOTSKÝ, nar. 4. 9. 1919, Ústí nad Labem, dříve čs. st. příslušnosti, nyní izraelské st. přísl., bytem Vídeň XIII, Beckgasse 15; akce "DAN".

Rozpracován pro podezření ze spolupráce s nepřátelskými rozvědkami.

Rozpracování jmenovaného bylo zahájeno na základě poznatku 6. odboru I. správy MV ze dne 28. 5. 68 čj. OS-00337/12-68, dle kterého CHEVJON má přicestovat v nejbližší době do ČSSR z pověření rádia Svobodná Evropa. CHEVJON v Rakousku se pohybuje v reakčních kruzích krajanské menšiny a vystupuje také pod jménem HEINI.

Dne 20. června 1968 jsme obdrželi dodatek k této zprávě, dle kterého CHEVJON je v trvalém styku s Rádiem Svobodná Evropa a koncem dubna 1968 měl být v Bratislavě a po návratu do Vídně ihned informoval o poznatcích, které při této cestě získal, Rádio SE.

Dne 28. 6. 1968 jsme obdrželi další zprávu, dle které žádal vízum do ČSSR na 3 měsíce. Dle této zprávy má v ČSSR v Praze od někoho nakoupit větší množství čs. korun. Dne 7. 6. 68 jel do ČSSR s matkou do Kutné Hory. Rakouské pohraniční úřady je nepustily, údajně proto, že měli propadlé pasy.

Šetřením k osobě CHEVJONA bylo zjištěno, že do ČSSR přijel přes OPK Petržalku dne 23. 4. 68 v 10 hod. osobním vozem SPZ W-429-710, který řídila Leopoldine GROISSENBERGEROVÁ, nar. 9. 9. 1932 Winklarn v Rakousku, diplomovaná zdravotní sestra ve Vídni, bytem Wien 16, Montlearstrasse 37. Ubytování byli v hotelu Děvín v Bratislavě. Do Rakouska se vrátili dne 24. 4. 68 ve 13 hod. přes OPK Petržalka.

Na osobu CHEVJONA se v archivu MV pod arch. č. 67368 nacházejí poznatky, dle kterých CHEVJON - HAJNÝ, CHOBOTSKÝ Jindřich byl rozpracován 2. odborem 3. odd. II. správy HS StB jako spolupracovník Radio Free Europe ve Vídni. V průběhu rozpracování byli do akce napojeni spolupracovníci "SVOBODA - OTA - TONDA", přechodně "Marie" a "JITKA". Cílem rozpracování bylo dosáhnout toho, aby do ČSSR přijela první manželka CHEVJONA Eliška a od ní získat konkrétní poznatky o činnosti CHEVJONA. Cíle nebylo dosaženo. CHEVJON oznámil činnost "JITKY" rakouským úřadům jako provokaci vůči své osobě - ač nebylo k tomu žádných důvodů, dle vyjádření orgánů 2. odboru. Spolupracovnice "JITKA" byla z rozpracování stažena. Případ se tím dostal do situace, kdy

další rozpracování nebylo možné, a proto svazek byl dočasně uložen do archivu MV.

V archivu I. správy MV pod č. AS 5997/1, str. 24, 25 se nacházejí poznatky, dle kterých CHEVJON do roku 1938 bydlel v Ústí n/L. V roce 1938-39 studoval akademii v Praze. Jako Žid musel v roce 1939 studium přerušit a odstěhovat se do Palestiny. V roce 1949 vstoupil do diplomatické služby a jako diplomatický úředník byl přidělen na izraelské vyslanectví v Praze. Do Vídně přijel 24. 9. 1951 s izraelským cestovním pasem. Jako důvod svého pobytu ve Vídni uvedl, že chce dokončit studium na vídeňské "Hochschule für Welthandel".

V roce 1953 přijal zaměstnání ve Svobodné Evropě, kde pracoval v oddělení proti Československu společně s bývalým zaměstnancem čs. ZÚ ve Vídni dr. Vladimírem POKORNÝM, slovenským uprchlíkem Josefem OBSEKOU, Josefem DOBŠICEM. CHEVJON ve SE vystupoval pod jmény CHOBOTSKÝ, HAJNÝ a HÁJEK.

Ve zprávě ze dne 7. 1. 1958, kterou vypracoval orgán I. správy MV ppor. SVOLINSKÝ, je uvedeno, že CHOBOTSKÝ nyní pracuje pro američany a byl i placeným agentem britské rozvědky, kde byl řízen jejich agentkou Miladou MRÁZOVOU. Dle sdělení ŘO britské rozvědky MAĀTATKA pracuje CHEVJON i pro špionáž izraelskou. Ve zprávě je CHEVJON hodnocen jako osoba velmi zrádné povahy, která okrádá uprchlíky, s kterými provádí výslechy a dává si od nich platit za to, že poskytuje doporučení lidem, kteří pro RFE pracují jako externisté.

Vzhledem k tomu, že CHEVJON má v dohledné době přijet do ČSSR z pověření RFE, je připraveno opatření k jeho rozpracování a dokumentování jeho činnosti na našem území.

Američtí novináři:

Od ledna 1968 je možno zaznamenat zvýšený zájem amerických novinářů akreditovaných v socialistických a kapitalistických státech v různých amerických tiskových agenturách o dění v ČSSR. O tomto zájmu svědčí počet amerických novinářů, kteří v uvedené době ČSSR navštívili.

Podle předběžné statistiky jsou známy tyto počty:

leden	 9
únor	 6
březen	32
duben	19
květen	23
červen	60
červenec	46
srpen /do 5. 8./...	13

Doba pobytu se pohybuje od 3 - 14 dnů. Někteří z nich navštěvují oficiální instituce, převážně však informace získávají pomocí svých známých novinářů v ČSSR. Přes ně pak uskutečňují setkání s vlivnými činiteli našeho státu. Největší zájem o interview je zaznamenán u s. SMRKOVSKÉHO, CÍSAŘE, DUBČEKA, ŠIKA a GOLDSTÜCKERA. Práci mají usnadněnou tím, že většina čs. občanů, se kterými přijdou do styku, jim ochotně pomáhá.

Nejvíce se v ČSSR interesuje americká tisková agentura TIMES pro Evropu, která připravila návštěvu všech vedoucích Evropy této agentury v Praze, které se konala 15. července ve formě koktailu v Alcronu. Přípravu této návštěvy zajišťovala čs. občanka Eva STIHOVÁ. Z čs. strany byli oficiálně pozváni zástupci některých společností. Zúčastnil se jen generální ředitel ČEDOKU KURTÁK.

Bylo zjištěno, že kolem amerických dopisovatelů SZULZE a dalších se vytvořil trust překladatelek, které se předhánějí jak v překladech pro tyto novináře, tak v získávání zpráv. Za překlady jsou placeny v dolarech - 3 dolary za hodinu, za získané zprávy dostávají zvláštní odměny. Jedná se většinou o osoby židovského původu. Zvláště si dávají pozor, aby mezi ně nepronikla Bezpečnost, nebo osoby mající vztah ke KSČ. Prověrky řídí Eva STICHOVÁ.

Ze zajímavých novinářů uvádím:

SZULZ Teddy, nar. 25. 7. 1926 Varšava, dopis. TIMES, bytem
229 W 4300 New York - City - USA.

V ČSSR se stýká s řadou význačných lidí. Získává poznatky politického charakteru. Mezi americkými novináři se o něm hovoří, že má zdroje zpráv přímo z ÚV KSČ. V srpnu 1968 má být v ČSSR akreditován, má být vedoucím nově zřízené kanceláře TIMES v Praze.

Po stránce zpravodajské mu bude věnována intenzivní pozornost.

RANDAL Jonathan, nar. 14. 2. 1933, akreditovaný novinář TIMES v PLR.

Do ČSSR dojíždí velmi často. Snaží se získávat informace o současném dění v ČSSR. Je zaměřen na různé pravice živly. Při sestavování článku má sklony k senzacím /totéž provádí i v PLR/. Jako novinář je nejlépe informován jak o situaci v ČSSR, tak jiných socialistických zemích. Udržuje čilý styk téměř se všemi americkými novináři v Evropě a má na ně osobní vliv. Na americkém ZÚ v Praze má údajně vlivné styky.

Do současné doby nebyli američtí novináři systematicky rozpracovávaní. Neexistuje v tomto směru koordinace práce.

Agenturní cestou bylo zjištěno, že USA vojenští přidělenci plk. NIEMCZYK a plk. PAHL jsou ve styku s americkými novináři v ČSSR. Zvláště se to projevilo při evičení vojsk Varšavské smlouvy, kdy američtí novináři cestovali soukromými vozy čs. poznávací značky v blízkosti výskytu sovětských vojsk. Současně vytěžovali čs. občany k pohybu vojsk. Tito občané jim ochotně poskytovali informace o počtech a pohybech vojsk. Výsledky svých pozorování sdělovali vojenským přidělcům. /Konkrétně byl při této činnosti zjištěn Teddy SZULZ a jistá americká novinářka, která nebyla ztotožněna/.

Dále pak je zjištěno, že Teddy SZULZ informuje o politických otázkách I. tajemníka AVV v Praze GARRISONA.

Náčelník 2. oddělení:

/pplk. Miloslav GVOZDEK/